

το θέμα της εβδομάδας

■ **Κείμενα:**
Παύλος Δερμενάκης

Κάποια funds είχαν πολύ ισχυρά συμφέροντα να μην βρεθεί λύση επιβίωσης της Thomas Cook έστω και με κάποια εναλλακτική μορφή. Αντίστοιχα κάποιοι ανταγωνιστές δεν ήθελαν να περάσει ο έλεγχος της εταιρείας στην κινεζική Fosun

Thomas Cook: Πτώχευση και συμφέροντα

Η χρεοκοπία της αγγλικής Thomas Cook τη Δευτέρα 23/9, μετά από 178 έτη λειτουργίας, ανέδειξε από μια οδυνηρή πλευρά το πόσο ευάλωτος είναι ο τουρισμός στην Ελλάδα όταν εξαρτάται από τους tour operators. Η ονομαζόμενη «βαριά βιομηχανία» της Ελλάδας βρέθηκε σε μια στιγμή γυμνή σε ένα κυκεώνα εξελίξεων, με άγνωστο το τελικό οικονομικό αλλά και κοινωνικό μέγεθος των αρνητικών επιπτώσεων. Παράλληλα η όλη εξέλιξη θέτει μια σειρά ερωτήματα και προβληματισμούς για το ρόλο των στελεχών των επιχειρήσεων, το ρόλο του κράτους που υποτίθεται ότι εποπτεύει, αλλά και τους διεθνείς ανταγωνισμούς γιγάντων στον τομέα του τουρισμού καθώς και το ρόλο των αρπακτικών funds.

Ερωτήματα από τη χρεοκοπία

Η Thomas Cook ήταν η πρώτη παγκόσμια εταιρεία οργάνωσης μαζικού τουρισμού. Άρχισε να λειτουργεί το 1849 και μετεξελίχθηκε στο γιγάντιο tour operator που γνωρίζαμε τις τελευταίες δεκαετίες. Απασχολούσε 22.000 εργαζόμενους σε 16 χώρες, διακινούσε 19 εκατ. τουρίστες ετησίως και είχε τζίρο 9 δισ. στερλίνες (10 δισ. ευρώ).

Η εταιρεία εδώ και 20 χρόνια αντιμετώπιζε προβλήματα υπερχρέωσης που οξύνθηκαν λόγω συνθηκών την τελευταία πενταετία. Ενώ η εταιρεία ήταν μεταξύ «φθοράς και αφθαρσίας» και αναζητούσε συνεχώς λύσεις για να συνεχίσει τη λειτουργία της, τα μεγαλοστελέχη «έκαναν πάρτι» όσον αφορά τις αμοιβές τους. Μόνο ο CEO για την περίοδο 2014-2018 πήρε ως αμοιβές 8,3 εκατ. λίρες. Επίσης, απ' όσα είδαν το φως της δημοσιότητας, εξωφρενικά ποσά εκατομμυρίων κατ' έτος πήγαιναν στα διάφορα διευθυντικά στελέχη της εταιρείας ανά τον κόσμο. Εκτός από τη στιγμή που επελέγη για τη χρεοκοπία της εταιρείας –στο τέλος της τουριστικής περιόδου για τη Μεγάλη Βρετανία και ενώ είχε εισπράξει όλα τα έσοδα που θα μπορούσε– υπάρχουν και πολλά ερωτηματικά και όσον αφορά τη μορφή της χρεοκοπίας. Η συνήθης πρακτική σε τέτοιες περιπτώσεις είναι οι διοικούντες να προσπαθούν να διατηρηθεί η δραστηριότητα της εταιρείας ή ένα τμήμα της και οι δανειστές ανταλλάσσουν το χρέος τους με νέες μετοχές για να ελαχιστοποιήσουν τις ζημιές τους. Αντί γι' αυτό η εταιρεία οδηγήθηκε από την διοίκηση σε

διάλυση και εκκαθάριση. Φαίνεται ότι η μορφή της χρεοκοπίας που επιλέχτηκε εξυπηρετεί διάφορα συμφέροντα. Πρώτα τους κερδοσκόπους. Είναι γνωστό ότι η χρηματιστηριακή αξία της εταιρείας πριν ένα χρόνο ήταν πάνω από 1 δισ. λίρες και η μετοχή της εταιρείας είχε «σορταριστεί» σε πολύ μεγάλο βαθμό από κερδοσκοπικά funds (πώληση μετοχών που δεν κατέχουν με υποχρέωση να τις παραδώσουν στο μέλλον, τώρα σε μηδενική τιμή). Κάποιοι έβγαλαν από αυτή τη «φάμπρικα» τεράστια ποσά καθώς είχε σορταριστεί πάνω από το 10% των μετοχών της. Παράλληλα στήθηκε «πάρτι» και στα ασφάλιστρα κινδύνου (τα γνωστά μας CDS, από την περίοδο της όξυνσης της ελληνικής κρίσης). Συνεπώς κάποια funds είχαν πολύ ισχυρά συμφέροντα να μην βρεθεί λύση επιβίωσης της εταιρείας έστω και με κάποια εναλλακτική μορφή. Αντίστοιχα κάποιοι ανταγωνιστές δεν θα ήθελαν να περάσει ο έλεγχος της εταιρείας στην κινεζική Fosun, η οποία ήταν ο μεγαλύτερος μέτοχος και είχε προτείνει ένα σχέδιο σωτηρίας αρκεί να βρισκόταν 200 εκατ. λίρες. Να σημειωθεί ότι αμέσως μετά την χρεοκοπία της Thomas

Cook υπήρξαν σημαντικές ανατιμήσεις προϊόντων (π.χ. αεροπορικά εισιτήρια) από ανταγωνιστές. Συνεπώς υπήρχαν πολλοί που ενδιαφέρονταν να μην βρεθεί λύση. Η κυβέρνηση της Μεγάλης Βρετανίας αρνήθηκε την παροχή οικονομικής βοήθειας 150 εκατ. λιρών που ζήτησε η εταιρεία ως έσχατο μέσο με το αιτιολογικό ότι δεν ήταν βιώσιμη και όπως είπε και ο πρωθυπουργός Μπ. Τζόνσον έθετε «έναν ηθικό κίνδυνο στην περίπτωση μελλοντικών τέτοιων εμπορικών δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι εταιρείες». Την ίδια στιγμή το κόστος που καταβάλλει για να επιστρέψουν οι 150.000 χιλιάδες Βρετανοί τουρίστες στα σπίτια τους (το μεγαλύτερο έργο επαναπατριsmού σε περίοδο ειρήνης) έχει κόστος για το κράτος ίσο με εκείνο της «διάσωσης»! Τρεις μέρες μετά την άρνηση της κυβέρνησης της Μεγάλης Βρετανίας να συνδράμει στη σωτηρία της Thomas Cook η γερμανική κυβέρνηση χορήγησε δάνειο 380 εκατ. ευρώ για τη σωτηρία της αεροπορικής εταιρείας Condor, θυγατρικής της Thomas Cook στη Γερμανία, με την αιτιολογία ότι πρόκειται για υγιή και κερδοφόρα εταιρεία.